

POSUDEK DIPLOMNÍ PRÁCE

Helena Znamenáčková, Jeníkové a Bradlečtí z Mečkova. Diplomní práce. Praha, PedFUK, 2006. Stran 85 a textové i obrazové přílohy.

Navzdory názvu se v tomto případě nejedná o genealogickou práci v úzkém smyslu slova. Jak naznačuje počáteční část úvodu, pokusila se autorka vytvořit na základě pramenů a literatury svébytný příspěvek náležející zároveň do oblasti sociálně-hospodářské historiografie, zanedbatelný však nebyl ani historicko-geografický aspekt práce.

Heuristika pramenné základny byla provedena zodpovědně a v rozsahu, který lze označit za nadnormativní. V tomto směru vzbuzuje pozornost např. využití Sedláčkovy genealogické sbírky a jiných souborů tohoto typu. Poněkud méně si jsem jist v oblasti odborné literatury. Snad by bylo možno dopátrat se aspoň několika titulů typu zpracování Smolíkových nebo např. Rybičkových, které by do jisté míry umožnily srovnat vývoj Jeníků z Mečkova s analogicky postavenými východočeskými rody, s problematikou jejich života ve městech 16. století apod. Kromě toho se domnívám, že bádání o české předbělohorské nižší šlechtě pokročilo v posledních dvaceti letech více než naznačuje autorčin seznam literatury. Jde v tomto případě hlavně o zasazení autorčina konkrétního tématu do širšího celočeského kontextu.

Skladba práce i postup autorčina výkladu jsou v zásadě chronologické. Nepochybně náročné bylo neustálé přesouvání pozornosti dané velkým okruhem lokalit a regionů, ve kterých se příslušníci rodu pohybovali. V případě exkursů o Prachaticích, Litomyšli apod., se výklad týká událostí významných i v kontextu celozemských dějin. Tyto přímé přesahy do širšího kontextu se však týkají jen nejdůležitějšího příslušníka rodu, jemuž je také oprávněně věnováno nejvíce prostoru.

Pokud jde o styl výkladu, nemohu se zbavit dojmu, že přemíra faktických údajů, která autorka získala studiem v Praze i v jiných lokalitách, jí značně ztížila zpracování materiálu. Najít při takovém časovém rozsahu i místopisné pestrosti způsob výkladu postupující nad pouhé spojování a komentování jednotlivin, bylo přitom důležitým úkolem, jehož splnění by zvýšilo hodnotu práce.

Nedostatek takovéto vyšší roviny výkladu také ztěžuje úlohu recenzenta, pokud není v detailech problematiky tak podrobně orientován. Prostor pro kýžené zobecnění dávaly pouze osmá a devátá kapitola, i zde však platí to, co bylo o metodě výkladu řečeno výše.

Zejména v deváté kapitole je třeba litovat toho, že se autorka nepokusila o náběh k určité srovnávací analýze vycházející i ze skutečností týmajících se jiných rodů.

Určité rozpaky vzbuzuje ne zcela jednotný postup autorky ve věci přepisu rukopisných i tiskem vydaných pramenů. U příslušných textů je použito jak transliterace (např. při přebírání textů ze Šembery, Švendy nebo při citování textů Genealogické sbírky ANM), tak častěji transkripce, která je podle mého mínění vhodnější. Domnívám se, že i texty typu Švendova mohly být autorky bez škody věci transkribovány.

Práci mohu bez problémů doporučit k obhajobě. Zároveň oceňuji autorčinu pilnou heuristiku, zejména v oblasti zkoumání pramenné základny, také rozsah práce je vzhledem ke zvolenému řádkování neobykle velký, což platí rovněž o přílohové části. Mám-li vyslovit závrečné hodnocení, v případě zvládnutí pramenné heuristiky bych se přiklonil i ke známce výborně. Ne zcela adekvátní míra zvládnutí dalších fází práce mne však nutí k vyslovení návrhu na hodnocení známkou „velmi dobře“.

V Praze 13. ledna 2007

dr. Bohdan Zilinskyj